

Laat maar Zien in gesprek met:

Karin Kotte

trainer cultuureducatie en ondernemend onderwijs

LMZ: Je hebt 12 jaar les gegeven als docent kunst-educatie en opleidingsdocent op de PABO Iselinge, voordat je volledig als freelancer aan de slag ging. Vanwaar deze wending in je loopbaan?

Karin: Als PABO docent had ik de doelstelling het procesgerichte werken via de studenten bij de basisschool te krijgen. In de loop van de tijd werd het me duidelijk dat ik die doelstelling beter kon bereiken door dichter bij het vuur te zitten. Vandaar dat ik mij nu vooral richt op het trainen van ICC-ers en ook op basisscholen als zij hulp willen bij het vormgeven van hun beeldend- en cultuuronderwijs.

LMZ: Met welke vragen komen de schoolteams bij jou?

Karin: Het zijn bijvoorbeeld vragen over het introduceren van een methode, het implementeren van extern cultureel aanbod in het curriculum, doorgaande leerlijnen samenstellen, maar ook het samenstellen van lessen kunstbeschouwing of materialencircuits.

LMZ: Hoe help jij een school of ICC-er bij het beantwoorden van deze vragen?

Karin: Ik inventariseer eerst hoe de school het nu aanpakt. Hebben ze een methode in huis? Welke is dat en hoe gebruiken ze die? Wat is de visie van de school? Ik probeer zo doelgericht mogelijk te werken. Ik zet iedereen het liefst snel aan het werk. Mijn motto is dan ook: begrijpen en leren door doen.

LMZ: Welke oplossingen of tips lijken goed te werken?

Karin: Het opwaarderen van het standaard werkje (ambachtelijke vormgeving). Het bespreken van werk van kinderen dat gemaakt is in de eigen klas geeft veel inzicht. We beoordelen gezamenlijk, vanuit theorie, in hoeverre in deze les sprake is van een “beeldende ontwikkeling” of creativiteit. In een paar stappen veranderen we het “werkje van de juf” of de vrije tekening naar een kwalitatieve opdracht. Dit kunnen de leerkrachten gelijk de volgende dag toepassen. Uitspraak van een leerkracht: “Ik heb de kleuters met Pasen zelf de kuikens laten tekenen. Eerst kuikentjes goed bekijken.... de resultaten waren fantastisch. Mijn collega’s reageerden zelfs spontaan dat ze het zo leuk vonden

dat de inbreng van de kinderen volop aanwezig was in de werkstukken”.

LMZ: Ervaar jij de druk van opbrengst gericht werken als een bedreiging voor de kunstvakken op de basisschool?

Karin: Ja. Er wordt veel over gezucht bij de ICC-trainingen. Een uitspraak: “Mijn directeur zei dat als je met taal en rekenen in de verdrukking komt, laat je beeldend of aardrijkskunde maar vallen.” Gelukkig wordt cultuureducatie een speerpunt van het ministerie in het basisonderwijs. Ik ben benieuwd hoe de nieuwe richtlijnen eruit zien die, als ik het goed heb, in juni uitkomen.

LMZ: Veel scholen hebben een methode voor beeldend onderwijs op de plank staan. Deze wordt nauwelijks systematisch gebruikt. Kun jij aangeven wat daarvan de oorzaak is?

Karin: Het “MOETEN” mist (inspectie, cito, directeur), waardoor het te makkelijk is om iets niet of niet goed te doen. Of er iets met beeldend onderwijs gedaan wordt, is

op veel scholen afhankelijk van een geïnspireerde leerkracht. Veel leerkrachten weten dat het eigenlijk anders moet, maar ze weten niet goed hoe. Anderen weten wel hoe het moet, maar de werkdruk is te hoog. Procesgericht werken kost toch iets meer (voorbereidings)tijd, en het kan gewoon makkelijker. Ofwel, ze kiezen voor een vrije tekening of het werkje dat ze vorig jaar ook gedaan hebben.

Het heeft denk ik ook met het zelfbeeld te maken. Veel leerkrachten vinden dat ze niet kunnen tekenen of niet creatief zijn. En dat snap ik best want ze hebben zelf geen goed kunstzinnig onderwijs genoten. Ze voelen zich daardoor niet thuis in creatieve activiteiten. Ze voelen zich niet competent om het vak goed te geven. Mensen hebben de neiging, vooral onder tijdsdruk, om in de veilige zone te blijven. Laatst vroeg ik een leerkracht van een school, die de methode Laat maar Zien net een half jaar heeft, of ze de methode al gebruikt. Ze gebruikt de methode als bron voor werkjes. Ofwel, ze kijkt naar de resultaten en vertaalt dat naar een “werkje van de juf”. Het proces laat ze weg. Op deze school is geen introductie geweest van de methode. Het team is niet getraind. Dan werkt het niet over het algemeen. Dan komen de leerkrachten niet uit de veilige zone.

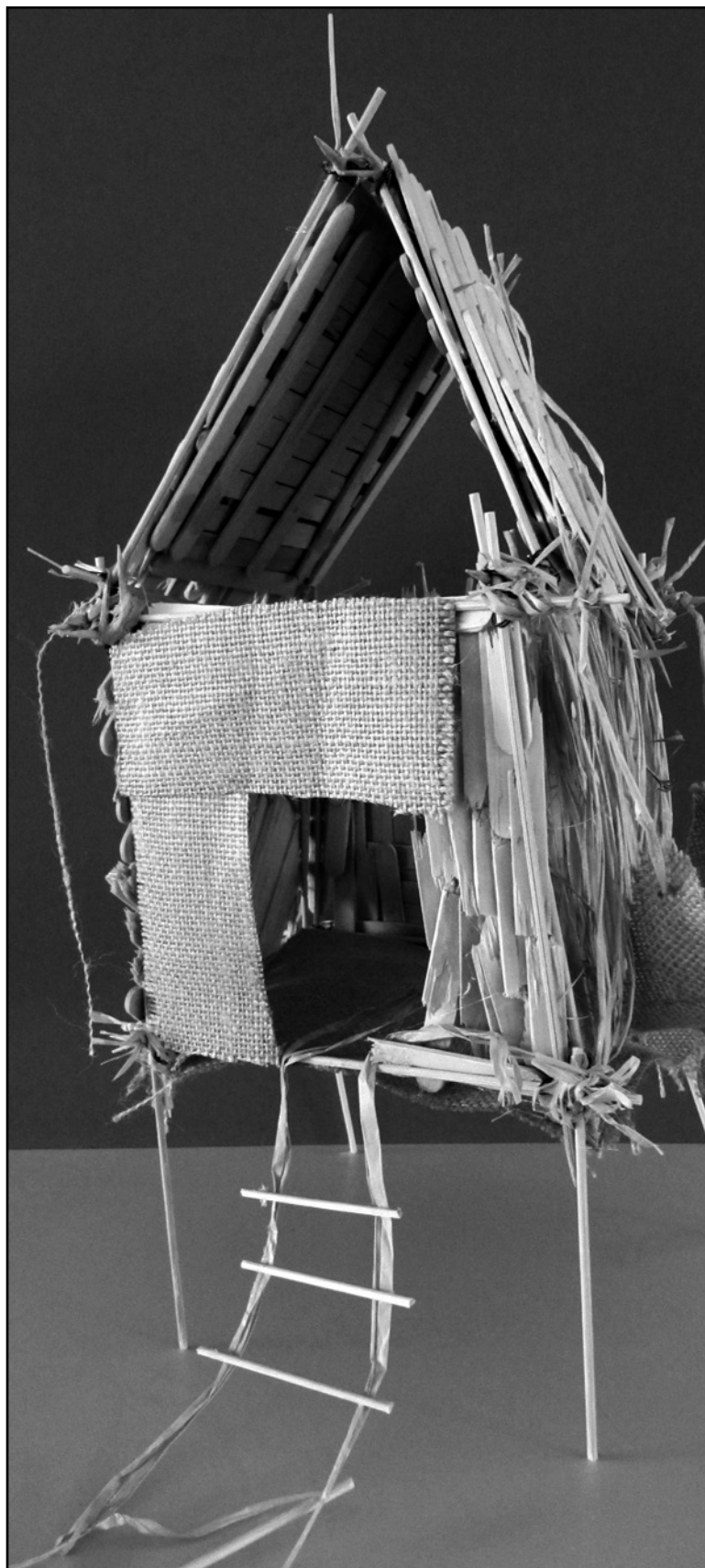
LMZ: Laat maar Zien probeert drempels te verlagen. Voorziet deze methode in een behoefte op basisscholen?

Karin: Dat denk ik zeker. Je kunt op verschillende niveaus “instappen”. Ik raad de gebruikers van Laat maar Zien altijd aan om bij de eerste lessen die ze geven de lesbeschrijving nauwkeurig te volgen. Daardoor trainen ze zichzelf in het procesgericht werken. Daarna kunnen ze steeds flexibeler omgaan met de lessen. Er zitten ook lessen tussen die vrij dicht komen bij het standaard werkje. Deze lessen passen nog redelijk binnen de veilige zone van de leerkracht. Er zijn ook lessenseries die uitgebreid aandacht geven aan kunstbeschouwen. Daarbij heb je bij Laat maar Zien de voordelen van het digitale: zoeken op thema, diashow, geen grote map mee naar huis, tijdsbesparend en met tips voor vakkenintegratie.

LMZ: Wat zie jij, als trainer, als belangrijkste meerwaarde van goed beeldend onderwijs voor kinderen en de school?

Karin: Kinderen zijn uniek. Daarom willen ze zelf ontdekken, zelf doen, eigen ideeën hebben en eigen keuzes maken. Kinderen willen uitdrukken, interpreteren, een mening hebben, erbij horen, maar zich ook onderscheiden. Ze willen uitblinken, dit laten zien en trots zijn. Daar worden ze blij van en het geeft ze zelfvertrouwen. Ze willen zichzelf niet alleen cognitief ontwikkelen maar ook emotioneel, intuïtief, creatief en kunstzinnig. Zodat ze in de toekomst in staat zijn om hun leven op eigen wijze vorm te geven.

En niet te vergeten dat het vak gebruikt kan worden als middel om leerinhouden van andere vakken

beter “binnen” te laten komen. Erg waardevol voor de minder verbale en linguïstische kinderen.

Wilt u meer weten over Karin Kotte?
Ga naar: www.kunstedu.nl